gemeente Houten

# SAMEN MET INWONERS BOUWEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG HOUTEN

# COALITIEAKKOORD

## 2022 - 2026



INWONERSPARTIJ TOEKOMST HOUTEN

NatúúrlijkHouten

VVD 't Goy Houten Schalkwijk Tull en 't Waal

SGP VOOR HOUTEN

# Inhoud




**Vooraf**
**P.03**

1. Een gemeente die er is voor inwoners
**P.05**

2. Woningbouw en ruimelijke ordening
**P.08**

3. Bereikbaarheid en mobiliteit
**P.13**

4. Energietransitie en duurzaamheid
**P.17**

5. Sociaal domein
**P.22**

6. Buitengebied en dorpen 't Goy, Schalkwijk en Tull en 't Waal
**P.28**

7. Openbare ruimte, natuur, klimaatadaptatie en afvalbeleid
**P.32**

8. Bedrijvigheid en economie
**P.35**

9. Kunst, cultuur en erfgoed
**P.37**

10. Veiligheid en openbare orde
**P.41**

11. Financiën en organisatie, het fundament op orde
**P.44**

# Vooraf

***"Samen met inwoners bouwen aan een toekomstbestendig Houten"*** is de titel van het coalitieakkoord dat wij als collegevormende partijen presenteren. In dit akkoord presenteren wij de ambities op een aantal cruciale thema's voor de gemeente Houten voor de komende vier jaar.

De ideeën van inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties zijn voor ons in grote mate leidend voor activiteiten en maatregelen uit dit coalitieakkoord. Inwonerspartij Toekomst Houten (ITH), NatúúrlijkHouten (NH), de VVD en de SGP zien uit naar een constructieve en succesvolle samenwerking. Wij willen de inwoners van Houten laten zien dat het om hen gaat. Dat betekent niet dat iedere inwoner vanaf morgen overal gelijk in krijgt, maar wel worden al zijn of haar persoonlijke belangen en omstandigheden meegewogen. De de deskundigheid en inzichten van inwoners benutten we nadrukkelijk bij het besturen van de gemeente.

De gemeente Houten met zijn prachtige Oude Dorp, de energieke wijken daaromheen en de bruisende kleine kernen 't Goy, Schalkwijk en Tull en 't Waal is een toekomstbestendige gemeente die dynamisch en daadkrachtig handelen uitstraalt. Houten kenmerkt zich door haar veelzijdigheid. Er zijn veel vrijwilligers die hun steentje bijdragen. Een bruisend leefklimaat hoort bij ons Houten, 't Goy, Schalkwijk en Tull en 't Waal.

In onze gemeente is het mooi wonen in het groen met veel fietspaden, veel voorzieningen en een prachtig buitengebied. Wij zijn trots op dit Houtense DNA en willen dat Houten haar dorpse karakter blijft behouden. De grote uitdagingen van Houten liggen in de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen, duurzaamheid en de bereikbaarheid met zowel openbaar vervoer als de eigen auto. Wij gaan werken aan het woningtekort en willen Houten een duurzame gemeente laten zijn die klaar is voor de toekomst.

De gemeente kent naast wonen en duurzaamheid uiteraard ook nog andere uitdagingen zoals de gevolgen van de coronapandemie en de Oekraïense vluchtelingenstroom. Financiën vormen ook een uitdaging, bijvoorbeeld om de meerjarenbegroting sluitend te houden, o.a. veroorzaakt door een aantal landelijke ontwikkelingen. Een financieel gezonde gemeente is een meerjarige opgave die wij een nieuw college willen meegeven. Zo min mogelijke stijging van de lokale lasten voor onze inwoners is daarvoor een belangrijk uitgangspunt.

Wij zien het als een uitdaging om iedere inwoner, maar ook ieder raadslid de hand te reiken om de prioriteiten te bepalen in deze raadsperiode. De wethouders van onze partijen zullen open staan voor de constructieve gedachten van iedereen, maar zullen tegelijkertijd scherp letten op de verwezenlijking van onze ambities. De inwoners van Houten mogen vertrouwen op hun gemeente. Het bestuur van Houten wil bereikbaar zijn voor de inwoners. De optimalisering van de dienstverlening van de gemeente is daar een onderdeel van. U mag ons daar als deelnemende partijen op beoordelen.

Namens de fracties van ITH, NH, VVD en SGP

Willem Zandbergen (ITH)
Marian Aanen (NH)
Eef Stiekema (VVD)
Wouter van den Berg (SGP)

# 1. Een gemeente die er is voor de inwoners

*Een goed gemeentebestuur weet wat er leeft in de samenleving. We willen op een respectvolle en betrouwbare wijze omgaan met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Er is een benaderbaar bestuur, waarmee we samen Houten vormgeven.*




## Inwoners vooraan

Uitgangspunt voor goede besluitvorming is dat inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken. Het betrekken van inwoners bij de totstandkoming van nieuwe plannen zorgt uiteindelijk voor betere plannen, omdat er meer draagvlak zal ontstaan bij inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om het luisteren naar inwoners, maar hier ook iets mee doen.

We voeren met inwoners het gesprek over wat er met hun inbreng is gedaan. We maken gebruik van de deskundigheid van inwoners en voorkomen onnodige bezwaar- en juridische procedures.

We gebruiken de Leidraad Participatie en Omgevingsinitiatieven. Als een traject niet is gelopen volgens de leidraad moet het opnieuw. Bij grote projecten besluit de gemeenteraad aan de voorkant mee over hoe inwoners worden betrokken.

Om het genoemde uitgangspunt kracht bij te zetten is er in het nieuwe college een wethouder specifiek verantwoordelijk voor inwonersparticipatie. Deze wethouder is ervoor verantwoordelijk dat participatie in een zichtbaar handelingsperspectief wordt gezet en terugkomt in de houding en het gedrag van het college.

We willen experimenteren met nieuwe vormen van het betrekken van inwoners. Een voorbeeld daarvan is een gelote burgerraad. Dit is een veelbelovende democratische innovatie om groepen die een kloof tussen inwoners en politiek ervaren weer bij de besluitvormingsprocessen te betrekken.

Er zijn in Houten veel inwoners- en ondernemersinitiatieven. Die horen bij onze actieve en betrokken gemeente. Deze initiatieven dragen bij aan een meer bruisend Houten en vergroten de sociale cohesie tussen inwoners. Voorbeelden zijn de Wakkere Akker, De Hoeven Energie, Gluren bij de Buren, het stadsstrand, de ijsbaan, het dorpsfeest en het culinaire evenement BonAppetito. Inwonersinitiatieven zijn een belangrijke drijfveer voor ons. In de basis kijken we naar de mogelijkheden om wensen van inwoners te realiseren. Initiatieven van inwoners zetten we waar mogelijk om in beleid of geven hier waar mogelijk op een andere manier ondersteuning aan.

# Goede dienstverlening

De gemeente lost problemen snel op en is benaderbaar. Het belang van de inwoners en ondernemers staat voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

De coalitie zet in op een inwonersgerichte overheid, waarbij het inwonersperspectief en de menselijke maat centraal staan in plaats van een strikte focus op regels. Er zal meer gekeken worden hoe beslissingen uitpakken voor het individuele geval. Indien nodig passen we maatwerk toe. We kijken naar de bedoeling van regels. Regel twee zijn de regels, regel één is het gezonde verstand.

We gaan aan de slag met het vormen van één loket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen met vragen. Daarmee staat de gemeente dicht bij haar inwoners. Het gemeenteloket werkt nauw samen met de maatschappelijke organisaties binnen de gemeente. We betrekken hierbij de ideeën over een Sociaal Plein in Houten.

Voor een goede dienstverlening is een betrouwbare en sterke ambtelijke organisatie en ICT-infrastructuur randvoorwaardelijk. De komst van nieuwe wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet en de Wet Open Overheid (WOO) versterkt deze noodzaak. We zorgen er daarom voor dat de ICT solide en toekomstbestendig is. De coalitie streeft ernaar in fases, en ingebed in de ambtelijke organisatie, toe te werken naar de maximaal optimale situatie inzake ICT.

# Doelstellingen

## Een gemeente die er is voor de inwoners

- We betrekken inwoners bij de totstandkoming van beleid;
- Er komt een wethouder inwonersparticipatie;
- We ondersteunen inwonersinitiatieven en benaderen deze vanuit de mogelijkheden om ze te realiseren;
- Eén loket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen met vragen;
- De gemeente benadert inwoners vanuit een positieve grondhouding en vertrouwen. De menselijke maat staat voorop;
- De ICT is solide en toekomstbestendig.

# 2. Woningbouw en ruimtelijke ordening

*Het realiseren van voldoende woningen en de woningen die passen bij onze inwoners en onze behoefte is een topprioriteit. In de woonvisie van Houten is in 2021 vastgesteld dat de woningbehoefte 4.800 woningen bedraagt tot 2040, verdeeld over eengezinswoningen, appartementen en woningen met zorg.*

*De invulling van deze Woonvisie is een leidraad voor het kunnen wonen in Houten. Het voorzieningenniveau (onderwijs, sport) moet meegroeien met de te bouwen woningen. Voor ouderen zetten we specifiek in op woonvormen met zorg, maar ook meergeneratiehofjes (zoals Knarrenhof). Wij kiezen ervoor om te gaan bouwen in Houten-Oost en niet in Houten-Noordwest.*



*Daarnaast willen we zo snel mogelijk bouwen op de locaties Centrum, Molenzoom en de Koppeling (inclusief de Schaft). Het zelf bewonen van een huis is uitgangspunt. Daartoe willen we een zelfbewoningsplicht voor koopwoningen invoeren. Inwoners uit onze gemeente krijgen zoveel als mogelijk voorrang bij de toewijzing van woningen.*

*De ambtelijke organisatie is niet berekend op een dermate grote ontwikkelingsopgave. Ervaring en expertise in stedenbouw, gebiedsontwikkeling en planeconomie zijn daarbij belangrijk. We stellen hiervoor de benodigde middelen beschikbaar. Een deel van deze kosten moet zichzelf terugverdienen via te openen grondexploitaties.*

*De invulling van Houten-Oost, Centrum en Noordwest heeft grote impact op de kwaliteit van wonen, bedrijvigheid, recreëren, landschap en natuur. Daarmee is de invulling van de locaties bepalend voor de leefbaarheid voor alle inwoners en ondernemers van Houten. Een evenwichtig pakket van bebouwing en bedrijvigheid voegt veel kwaliteit toe voor de komende tientallen jaren, en dat gaat over meer dan wonen alleen. De coalitie kiest voor het behoud van het unieke dorpse karakter. Bouwen vindt plaats op een manier die bij het Houtense DNA past.*

*Voor Houten-Oost en Centrum, Molenzoom, Koppeling zijn gebiedsvisies noodzakelijk voor samenhang en kwaliteit. Wij gaan deze visies met voortvarendheid opstellen en willen waarborgen inbouwen voor de ruimtelijke kwaliteit in toekomstige plannen. In alle gevallen betrekken we de (toekomstige) inwoners bij het opstellen van de plannen.*

# Nadere invulling van Houten-Oost

Binnen de raad is een duidelijke meerderheid voor Houten-Oost. Door dit als uitgesproken voorkeurslocatie te bestempelen, bestaat over de intentie geen onduidelijkheid. Het college gaat daarom -met steun van de gemeenteraad- voortvarend in gesprek met de provincie en het Rijk om onder de aandacht te brengen welke grote bijdrage Houten wil leveren in Houten-Oost om de woningnood te verkleinen. Wij gaan er, gezien de recent door het Kabinet uitgesproken urgentie vanuit dat de provincie en het Rijk samen met de gemeente Houten wil optrekken om spoedig tot realisatie van Houten-Oost te komen.

Voor de invulling van Oost volgen we de lijn van het Houtens Manifest, dat brede steun kent in onze gemeente. Een gedeelte van de woningen in Oost zullen beschikbaar moeten zijn voor de lagere inkomensgroepen in Houten. Samen met Viveste en ontwikkelaars werken we aan betaalbare koopvarianten, zoals Koopgarant en Duokoop.

## Een succesvolle realisatie van de bebouwing in Houten-Oost vraagt wel aandacht voor:

1. Mobiliteit: ontsluiting van het gebied voor wandelen, fiets, OV en auto (Rondweg, Niet-autosnelwegen en volledige aansluiting van de Limesbaan op de A12);
2. Invulling door projectontwikkelaars en woningcorporatie van een betaalbaar, leefbaar, duurzaam en sociaal programma, volgens Woonvisie;
3. Klimaatadaptieve wijk, tegengaan van wateroverlast vanwege verdiepte ligging Oost (dit onderzoeken we samen met het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, HDSR);
4. Een innovatieve, natuur-inclusieve en uiterst duurzame woonwijk. De Kromme Rijnbeleving wordt tot diep in de woonwijk gebracht. De buitenrand van de nieuwe wijk wordt vormgegeven als landschapspark.
5. Samen met inwoners meerdere varianten uitwerken voor Houten-Oost.

Deze onderzoekspunten zijn stuk voor stuk essentieel en een aantal onderzoekspunten vragen afstemming met derden. Naar verwachting zal hier zeker een langere periode voor uitgetrokken moeten worden. Dit laat onverlet dat de coalitie blijft inzetten op snelheid en zorgvuldigheid, waarbij inwoners goed worden betrokken. Om bouwen in Houten-Oost voortvarend te beginnen, faciliteren we de bouw van tijdelijke woningen (zoals tiny houses) op deze locatie.

Ook onze buurgemeenten in de Kromme Rijnstreek hebben ambities in het ruimtelijk domein. We vinden het belangrijk deze ambities in samenhang te bekijken. De gemeenten Bunnik, Houten, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede intensiveren daarom de samenwerking en maken, als uitwerking van het Integraal Ruimtelijk Perspectief U10 (IRP), een gezamenlijk perspectief op het Kromme Rijn- en het Heuvelruggebied waarbij de focus ligt op wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid (groen).

Onderdeel van de samenwerking is het gezamenlijk optrekken richting U10, provincie en Rijk om de regio goed te vertegenwoordigen en om daarmee de realisatie van de ambities te vergroten. Hiermee organiseren we tevens uitvoeringskracht in het kader van het Integraal Ruimtelijk Perspectief U16. We zien daarbij een meerwaarde om het Waterschap en de Provincie Utrecht ook bij de totstandkoming van dit perspectief te betrekken. We continueren onze gemeentelijke bijdrage aan de uitvoering van het IRP.

## Nadere invulling van Houten Centrum, Molenzoom, Koppeling

Het uitgangspunt is dat de nieuwe bebouwing zoveel mogelijk aansluit bij de bestaande bebouwing aan de randen van de wijken. Verder van bestaande bebouwing, zoals bijvoorbeeld bij de spoorlijn, is bebouwing mogelijk met meerdere woonlagen.

Dit is afhankelijk van de financiële haalbaarheid, de kwaliteit van de leefomgeving en initiatieven van bestaande- en nieuwe inwoners voor de invulling van deze wijken. Het bewonersinitiatief Het Binnendorp zal daarbij als inspirerend document gehanteerd kunnen worden.

## Toekomst van Houten-Noordwest

De Doornkade zal verder moeten worden doorontwikkeld als bedrijventerrein. Dit bedrijventerrein gaat inmiddels al heel wat jaren mee en is toe aan een upgrade. Samen met ondernemers wordt het gebied gerevitaliseerd als bedrijventerrein. Nadrukkelijk houden we de mogelijkheid open dat op en rond de Doornkade (verdere) sport- en recreatievoorzieningen worden gerealiseerd.

## Kernen ’t Goy, Schalkwijk en Tull en ’t Waal

Wij zijn voorstander van een samenhangende visie voor de drie kleine kernen, met participatie van inwoners (zie hoofdstuk 6). Nieuwe woningen zijn passend bij de huidige schaal, met oog voor leefbaarheid en betaalbaarheid, en bij voorkeur voor jongeren en senioren met lokale binding. Uit een woningbehoefte van deze drie kernen blijkt dat er vooral betaalbare woningen nodig zijn. In Schalkwijk zien we ruimte voor maximaal 250 woningen in de Grote Driehoek.

## Duurzaam bouwen

Nieuwe woningen willen we zo duurzaam mogelijk bouwen. We kijken daarbij goed naar de betaalbaarheid van woningen voor onze inwoners. Onze ambities om duurzaam te bouwen willen we vastleggen door het Convenant Duurzaam Bouwen te ondertekenen.

# Doelstellingen

### Woningbouw en ruimtelijke ordening

- Het realiseren van voldoende woningen en de woningen die passen bij onze inwoners en onze behoefte;
- We gaan bouwen in Oost en niet in Noordwest;
- We gaan zo snel mogelijk bouwen in de centrumgebieden;
- Nieuwe bebouwing sluit aan bij bestaande bebouwing;
- Zelfbewoningsplicht voor koopwoningen invoeren;
- De Doornkade gaan we samen met ondernemers revitaliseren als primair een bedrijventerrein;
- Samenhangende visie voor de kleine kernen, maximaal 250 woningen in De Grote Driehoek Schalkwijk;
- We ondertekenen het convenant Duurzaam Bouwen.

# 3. Bereikbaarheid en mobiliteit

*We zorgen voor goede bereikbaarheid van, naar en in de gemeente Houten. Dat geldt voor alle vormen van vervoer, met de fiets, lopend, het openbaar vervoer en de auto. Houten blijft fietsstad nummer 1 van Nederland. Houten is naast fietsstad ook zeker een forenzenstad.*



## Fietsen en wandelen in Houten

Houten is de fietsstad van Nederland en daar zijn wij trots op. Bij ieder beleidsvoornemen over de fiets betrekken wij zo veel mogelijk de Fietsersbond. Dat het in Houten zo fijn en veilig fietsen is, is geen vanzelfsprekendheid.

Veel fietspaden in Houten zijn inmiddels te smal voor het gebruik door al onze inwoners, zoals bakfietsen, golfkarretjes en e-bikes. Daarom willen we de doorgaande fietspaden in Houten verbreden waar dit mogelijk is.

Bij de inrichting van onze openbare ruimte houden wij rekening met voetgangers en inwoners die moeilijker ter been zijn. Dit betekent een toegankelijke openbare ruimte voor iedereen. Wandelen kunnen we daarnaast ook aantrekkelijker maken, een mooi voorbeeld daarvan is het initiatief voor een bloeizone wandelpad in ’t Goy.

# Volledige aansluiting Limesbaan op de A12

Met de keuze van deze coalitie om woningnood in Houten met urgentie aan te pakken en te bouwen in Houten-Oost, wordt de directe noodzaak voor een volledige aansluiting van de Limesbaan op de A12 alleen maar groter. Samen met onze buren van de gemeente Bunnik en Wijk bij Duurstede zetten wij ons maximaal in om deze noodzakelijke aansluiting te realiseren, in nauw overleg met de provincie Utrecht en Rijkswaterstaat.

# Bereikbaarheid en verkeer in het buitengebied

De leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid van het buitengebied is een belangrijk speerpunt voor deze coalitie. Daarom onderzoeken we ook de ontsluiting van het Eiland van Schalkwijk via de Kanaaldijk-Zuid. Daarnaast willen we de fietspaden in en naar de dorpen Schalkwijk, ‘t Goy en Tull en ‘t Waal verbeteren. In het bijzonder kijken we hoe we (op termijn) een vrij liggend fietspad van ‘t Goy naar de Goyerbrug kunnen realiseren.

Verder geven we nader inhoud aan de afspraken met de provincie en de gemeente Bunnik (bestuursovereenkomst 2018) over verschillende fietsroutes, zoals het vrij liggende fietspad langs de N410 tussen Houten en Odijk.

Naast de fietsroutes binnen de gemeente Houten is het verbeteren van de fietsroutes naar omliggende gemeenten van belang voor forensen, scholieren en recreatieve fietsers. We willen hiervoor een prioritering maken en het gesprek aangaan met de provincie en omliggende gemeenten. Hierbij zullen we kijken hoe we kunnen aansluiten bij Rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld om extra forensen op de fiets te krijgen. We kijken daarbij bijvoorbeeld naar goede fietsverbindingen met het Utrecht Science Park en Culemborg.

# Openbaar vervoer

De afgelopen jaren is op de busvoorzieningen in Houten bezuinigd. De provincie stelt minder middelen beschikbaar voor kleinere verbindingen tussen steden en dorpen rondom de stad Utrecht. Wij willen dat hier een kentering in komt. De keuze voor bouwen in Oost en de keuzes in Nieuwegein en Bunnik om flink te bouwen zijn een extra argument om de bereikbaarheid te verbeteren met de bus, ook tussen de dorpen in onze regio onderling. Voor goede woonvoorzieningen is een optimale bereikbaarheid een must.

# Parkeerbeleid

In de vastgestelde parkeervisie (2021) is één van de mogelijke instrumenten betaald parkeren in combinatie met parkeervergunningen en vergunningerhoudersparkeren in de centrumgebieden van Houten. Deze coalitie kiest er voor in de deze bestuursperiode geen betaald parkeren in te voeren in Houten.

In Castellum ervaren inwoners en ondernemers overlast van fietsparkeren. We pakken dit aan door o.a. meer toezicht te houden.

# Elektrisch rijden

Elektrisch rijden is in opkomst, een goede laadinfrastructuur is daarvoor nodig. In samenspraak met inwoners faciliteert de gemeente de uitrol van openbare laadpalen verder. Hierbij is aandacht voor de mogelijkheid dat er ook elektriciteit terug geleverd kan worden waarmee elektrische auto’s een bufferfunctie kunnen vervullen.

De meeste inwoners hebben geen eigen oprit. Laadkabels liggen daarom vaak over de trottoirs en dat levert gevaarlijke situaties op. We starten daarom een pilot met kabelgoottegels. De laadvoorzieningen willen we evenwichtig spreiden over de gemeente.




# Doelstellingen

## Bereikbaarheid en mobiliteit

- Maximaal inspannen voor een volledige aansluiting van de Limesbaan op de A12. We voeren het gesprek met de provincie en Rijkswaterstaat in samenwerking met onze buurgemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede;
- Doorgaande fietspaden in Houten verbeteren en verbreden;
- Toegankelijke openbare ruimte voor voetgangers en inwoners die moeilijk ter been zijn;
- Verbeteren van de fietspaden in het buitengebied. Nieuwe fietspaden in het buitengebied en naar omliggende gemeenten. We prioriteren samen met de Fietsersbond welke fietsroutes het meest urgent zijn;
- Inzetten op een vrij liggend fietspad naar de Goyerbrug;
- Onderzoeken ontsluiting Eiland van Schalkwijk via de Kanaaldijk-Zuid in het kader van de leefbaarheid;
- Maximaal inspannen voor een verbeterde bereikbaarheid met de bus. We voeren het gesprek met de provincie, in samenwerking met gemeenten in de regio;
- Geen uitbreiding van betaald parkeren in Houten;
- Tegengaan fietsparkeeroverlast Castellum;
- Verder faciliteren van openbare laadpalen voor elektrisch rijden, community aanpak en pilot kabelgoottegels.

# 4. Energietransitie en duurzaamheid

*De gemeente Houten heeft het voornemen in 2040 energieneutraal te zijn. Alle energie die wordt verbruikt zal lokaal duurzaam worden opgewekt. Dit sluit o.a. aan bij het Nationale Klimaatakkoord en de afspraken in de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES). We doen dit door energie te besparen en energie duurzaam op te wekken.*

*Daarbij zetten we ons in om er voor te zorgen dat de netcapaciteit op orde is bij Stedin, en voldoende voor onze ambities. We continueren de ambities uit het Energieplan van de gemeente. Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties herijken we het Energieplan tijdens deze bestuursperiode.*



*Om bij de doelstelling van 2040 te komen zullen we nog flinke stappen moeten zetten. Er dient een goede verhouding te zijn tussen wat belangrijk is voor duurzaamheid en milieu enerzijds en wat betaalbaar voor inwoners is en past bij de leefomgeving en het landschap anderzijds. Uiteraard betrekken we inwoners in onze gemeente bij elk energieproject.*

**Wij willen de komende bestuursperiode inzetten op:**

- Energiebesparing en duurzame warmte;
- Volledige benutting van zon op daken;
- Een passende mix realiseren van windenergie en zonne-energie;
- Inzet van innovatieve mogelijkheden, benutten van expertise van ondernemers en inwoners;
- Uitbreiding en efficiënter benutten van de netcapaciteit.

# Energiebesparing en duurzame warmte

Wij willen ons maximaal inspannen om de energierekening voor inwoners en (maatschappelijke) ondernemers betaalbaar te houden. Daarom willen wij snel werk maken van energiebesparing. We willen inwoners die hun huis beter willen isoleren daarbij zoveel mogelijk stimuleren. Dit doen we samen met de inwonersinitiatieven verenigd in de Energietafel. Deze willen we beter faciliteren en stimuleren jaarlijks terugkerende isolatieacties. Hierbij is ook aandacht voor energiebesparing bij huurders samen met Viveste.

Om de energierekening te verlagen is het naast energiebesparing ook nodig om in te zetten op een alternatief voor aardgas. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol via de Transitievisie Warmte. Inwoners helpen we met informatie over welk alternatief in hun wijk mogelijk is, o.a. door onderzoeken naar alternatieven zoals aquathermie. Ook zal er via het Energieloket hulp geboden worden bij de uitvoering waarvoor landelijke regelingen benut kunnen worden zoals het Nationaal Isolatieprogramma en het Nationaal Warmtefonds.

In sommige wijken zullen collectieve aanpakken opgezet worden voor aardgasvrije wijken samen met partners zoals Viveste en EnergieRijk Houten. We doen dit met de structurele middelen die er zijn voor de Transitievisie Warmte. Wanneer het Rijk over de brug komt met aanvullende middelen gaan we aan de slag met andere wijken.

We vinden het belangrijk dat keuzevrijheid voorop staat en de rekening betaalbaar blijft. We onderzoeken een open warmtenet waarbij meerdere aanbieders op het net met elkaar concurreren. We willen daarnaast ook energiebesparing bij bedrijven stimuleren. Hiervoor zullen we samen met !MPACT Houten bedrijven ondersteuning bieden bij verduurzaming.

# Zonne-energie

Wij zetten vol in op zonne-energie op (grote) daken. Initiateven van groepen inwoners en bedrijven leveren daar een belangrijke bijdrage aan. De gemeente heeft met haar eigen vastgoed een voorbeeldrol. Daarbij denken we onder andere aan scholen, sporthallen en andere openbare nutsvoorzieningen.

Er is op dit moment 100 hectare aan beleidsruimte geboden voor zonnevelden en deze afspraken zullen we nakomen. We hebben daarbij aandacht voor lokaal eigendom en participatie.

Wij willen het beleidskader zonnevelden in deze bestuursperiode evalueren. Buiten de huidige beleidsruimte van 100 hectare willen wij geen nieuwe zonnevelden op vruchtbare landbouwgrond. Zonnevelden zijn wat ons betreft wel mogelijk op niet-agrarische gronden, dubbelgebruik en langs snelwegen.

Tot slot willen wij dat Houten meegaat in innovaties voor zonne-energie, zoals verticale zonnepanelen. De coalitie wil daarin intensief samenwerken met de Coöperatie Opgewekt Houten en coöperatie Duurzaam Eiland.

# Windenergie

Windenergie is een concrete invulling van duurzaamheid. Tegelijkertijd bestaat er onder een gedeelte van de bevolking in Nederland, zo ook in Houten, weerstand tegen het plaatsen van hoge windturbines. Door het vorige college en gemeenteraad zijn stappen gezet om het windpark Goyerbrug te realiseren.  We realiseren ons dat er bij omwonenden weerstand is tegen windpark Goyerbrug en gaan serieus verkennen of er een vergelijkbaar in opbrengst en tijdig te realiseren alternatief voor het windpark is.

We kijken hiernaar met realisme en nemen de juridische en financiële belangen van de gemeente en gemeenschap serieus. We kiezen ervoor om deze bestuursperiode geen derde windpark te realiseren. Wel willen we het mogelijk maken voor boeren om kleine windmolens op eigen erf te realiseren.

De situatie kan ontstaan dat de Provincie wil dat windmolens in de omgeving van Houten gerealiseerd gaan worden. Het college zal – idealiter in Regionale Energie Strategie (RES) verband- een windkader ontwikkelen dat recht doet aan de belangen van omwonenden, natuur en landschap.

Voor alle vormen van duurzame energie-opwek geldt dat wij streven naar 100% lokaal eigendom. Op deze manier komen de winsten van duurzame energieopwekking ook zoveel als mogelijk ten goede van de eigen inwoners.

# Doelstellingen

## Energietransitie en duurzaamheid

- Uitbreiding en efficiëntere benutting netcapaciteit door Stedin;
- Continueren van de ambities uit het Energieplan en samen met inwoners deze bestuursperiode herijken;
- Beter faciliteren van inwonersinitiatieven zoals de Energietafel;
- Hulp bij alternatieven voor aardgas en uitvoering collectieve regelingen van het Rijk;
- Collectieve aanpakken opzetten voor aardgasvrije wijken samen met Viveste en EnergieRijk Houten;
- Bedrijven stimuleren om te verduurzamen;
- Beleidskader zonnevelden evalueren;
- Geen nieuwe beleidsruimte voor zonnevelden op vruchtbare landbouwgrond. Alleen zonnevelden op voor landbouw onbruikbare grond en langs snelwegen;
- Op alle geschikte daken zonnepanelen, gemeente heeft een voorbeeldfunctie;
- Houten gaat mee in innovaties op gebied van zonne-energie;
- Realistisch heroverwegen windpark Goyerbrug, met inachtneming financiële- en juridische risico's;
- Geen derde windpark in deze bestuursperiode;
- Regionaal windkader met regiogemeenten opstellen;
- Streven naar 100% lokaal eigendom bij duurzame vormen van energie-opwek.

# 5. Sociaal Domein

*Wij streven naar een vitale woongemeenschap in een gezonde leefomgeving waar inwoners elkaar kennen en veilig voelen. Met voldoende plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. De Houtense wijken zijn en blijven divers van opzet, jongeren, ouderen en gezinnen wonen dicht bij elkaar.*

*We zien om naar elkaar en helpen elkaar waar mogelijk. Nabuurschap is óók in Houten belangrijk: inwoners zijn bereid om bij te springen zonder er iets voor terug te verwachten. In een vergrijzende maatschappij en in een maatschappij waar eenzaamheid ook onder de jeugd helaas toeneemt, is het extra belangrijk dat we elkaar kennen.*



*Gelukkig gaat het met veel Houtenaren goed, maar er is aandacht nodig voor kwetsbaren. Landelijk heeft één op de zeven jongeren een hulpvraag, en de Covid-19 maatregelen hebben veel jongeren diep geraakt. Ook in Houten. De gemeente biedt voor inwoners die niet mee kunnen komen in onze samenleving een vangnet.*

*Vaak spelen meerdere problemen tegelijkertijd, zoals gezondheid, geld, eenzaamheid, laaggeletterdheid en een minder grote zelfredzaamheid. We willen dat kwetsbare inwoners in Houten volwaardig en gelijkwaardig kunnen meedoen naar vermogen.*

*Wij zetten in op zelfredzaamheid en brede welvaart en welzijn van en voor onze inwoners, zodat professionele zorg vooral voor mensen die het het meest nodig hebben kan worden ingezet.*

# Algemeen

De Sociale Koers willen we in 2022/2023 evalueren. We hebben daarbij aandacht voor meer meetbare transformatiedoelen, een heldere prioritering en informele zorg (nabuurschap). Daarvoor is het ook nodig om goed onderzoek te doen naar de meest kwetsbare doelgroepen van het beleid. In samenwerking met de hele raad willen we daarna de prioriteiten stellen voor de komende jaren.

We zetten ons in voor één sociaal loket voor onze inwoners, samen met de maatschappelijke organisaties in de gemeente. Binnen het te realiseren nieuwe Huis van Houten kan worden samengewerkt.

Binnen het sociaal domein wil de coalitie breder experimenteren en gebruik maken van inwonersinitiatieven om te komen tot een doelmatige inzet van middelen en inwoners daarbij beter te laten participeren.

# Gelijkheid en gelijkwaardigheid

Alle inwoners van Houten moeten kunnen zijn wie ze zijn. Niemand mag buiten de boot vallen. Helaas is dat geen vanzelfsprekendheid. Dit geldt voor genderdiversiteit en diversiteit in geaardheid, maar ook voor minder valide Houtenaren, Houtenaren met een beperking of ziekte, Houtenaren in armoede, of Houtenaren met een migratieachtergrond, of eenzame (oudere en jongere) Houtenaren.

Kortom, alle Houtenaren moeten kunnen participeren in de samenleving, ook inwoners die daarbij meer moeite ervaren, of minder vermogen hebben om te participeren. We zetten ons in voor een toegankelijke gemeente en samenleving. Het bestaande beleid op inclusie zetten we voort. De gemeente organiseert de eigen activiteiten voor inwoners op een zodanige wijze dat een maximaal aantal inwoners daaraan kan deelnemen ongeacht afkomst, geloofsovertuiging of levensovertuiging.

# Werk en inkomen

We vinden het belangrijk dat inwoners die problematiek ervaren op meerdere gebieden (werk, inkomen, armoede en schulden, psychisch) worden geholpen door een integraal team. Dit voorkomt dat inwoners van het kastje naar de muur worden gestuurd. Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie van het project 'Op Koers' willen we deze aanpak doorzetten. Er zijn veel regelingen voor mensen met een laag inkomen. Wij zetten in op een integrale toetsing voor de toegang tot deze regelingen, waaronder de herijking van het minimabeleid.

Daarnaast is de Houtense Werktafel de afgelopen jaren uitgebouwd tot een professionele aanpak om inwoners in de bijstand of met een arbeidsbeperking naar betaald of onbetaald werk te begeleiden. Het lokale werkteam bereikt een grotere doelgroep en de samenwerking met lokale partners is verbeterd.

De Houtense Werktafel is ons lokale team om mensen aan het (vrijwilligers)werk te helpen en dit willen we daarom zoveel mogelijk in zijn huidige vorm doorzetten. Als gemeente kunnen we nog meer het goede voorbeeld geven door mensen met een afstand tot arbeidsmarkt een volwaardige plek te geven en als ambassadeur te dienen naar andere organisaties bedrijven en instellingen.

# Jeugd en Wmo

Het Sociaal Team experimenteert in een business case met het zelf begeleiden van inwoners. Doel hiervan is om Houtenaren met een zorgvraag effectief te kunnen helpen, dichtbij huis. Dit bespaart mogelijk duurdere specialistische ondersteuning in Wmo en Jeugdhulp. Ook dit is belangrijk, omdat de middelen al jaren onder druk staan, en niet altijd bij de meest kwetsbare doelgroepen terecht komen.

Inwoners helpen we daarmee ook dichter bij huis. Voor het aflopen van de businesscase in mei 2024 evalueren we of de aanpak resulteert in gewenste maatschappelijke effecten, alsook in kostenbesparingen.

Een goede match tussen vraag en aanbod in de jeugdzorg is belangrijk. Het moet daarbij meer gaan over maatwerk bieden en de inwoner centraal stellen in plaats van de systematiek centraal stellen. Daarvoor is gerichte inkoop nodig op wat echt nodig is. Lichtere doelgroepen kunnen op andere manieren geholpen worden.

We hebben vragen bij de effectiviteit en kosten van Samen Veilig en bezien samen met samenwerkingspartners of er mogelijkheden zijn voor minder uitgaven. In deze bestuursperiode voeren we daarom een audit uit op Samen Veilig.

## Aanpak zorgfraude

We gaan uit van vertrouwen, zorgfraude pakken we aan. Dat vermindert de onterechte zorguitgaven in het sociaal domein. Momenteel loopt met regiogemeenten in de Lekstroom een pilot voor de aanpak van zorgfraude jeugd en wmo. Op basis van de evaluatie eind 2022 nemen we een besluit over de voortzetting van de aanpak.

## Regeldruk

Wij zetten ons in om administratieve lasten voor (informele) zorgverleners zo beperkt mogelijk te houden. Regeldruk zorgt soms voor onnodige vertrek van medewerkers uit de zorg, als ook tot onnodige kosten.

## Vrijwilligers en mantelzorgwaardering

In Houten zijn veel vrijwilligers die zich dagelijks inzetten voor de Houtense samenleving in het verenigingsleven, kerken, sportclubs, mantelzorger zijn of in hun dagelijkse werk in het onderwijs, de zorg of veiligheid. Zonder deze actieve vrijwilligers zouden veel activiteiten voor de inwoners in onze gemeente geen doorgang kunnen vinden.

We ondersteunen deze vrijwilligers van harte en specifiek mantelzorgers. Mantelzorgers verdienen het om een jaarlijkse vergoeding te krijgen als blijk van waardering en onmisbare inzet. Daarom verhogen wij de jaarlijkse vergoeding aan mantelzorgers.

# Asiel en integratie

In Nederland is een grote behoefte aan extra mogelijkheden voor noodopvang van vluchtelingen. Het Rijk heeft daarom een beroep gedaan op gemeenten om locaties te organiseren. We sluiten onze ogen niet voor deze problematiek.

De gemeenteraad heeft in het voorjaar van 2022 ingestemd met de locatie Essenkade als mogelijke tijdelijke locatie voor de opvang van vluchtelingen, huisvesting van maatschappelijke organisaties en huisvesting van spoedzoekers voor maximaal 15 jaar. Na het uitwerken van de aanwezige onduidelijkheden neemt het college en daarna de gemeenteraad een nieuw besluit. Voor ons zijn de maximering van het aantal opvangplekken (100) en de doelgroep (statushouders en zeer kansrijke vluchtelingen) randvoorwaardelijk.

Daarnaast nemen we in ons besluit nadrukkelijk de gevoelens van onveiligheid bij omwonenden en de duur van de opvang mee. Een voortdurende dialoog met omwonenden vanuit de gemeente is noodzakelijk voor draagvlakbehoud.

# Onderwijs

De coronapandemie heeft geleid tot achterstanden bij leerlingen (cognitief, motorisch, sociaal-emotioneel). Om deze achterstanden aan te pakken is de Rijksoverheid het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gestart met bijbehorende budgetten. De incidentele middelen uit het NPO zijn tot en met het schooljaar 2024-2025 beschikbaar. Samen met het onderwijs geven we uitvoering aan het NPO.

Eén van de onderwerpen die nu uit de NPO-gelden wordt bekostigd is de Taalklas. De Taalklas bevordert kansengelijkheid in het primair onderwijs voor kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om mee te komen (Nederlands niet als moedertaal). Voor de algehele ontwikkeling en integratie van kinderen vinden we het belangrijk om de Taalklas te continueren in de komende jaren. Gelet op de actuele problematiek rond vluchtelingen uit Oekraïne en statushouders vinden we dit van extra belang.

# Sport en gezondheid

In onze gemeente bieden we voldoende ruimte om te wandelen, fietsen, bewegen en te sporten.  We faciliteren sportverenigingen op een manier die hen helpt om Houtenaren mee te laten doen. Denk hierbij aan het faciliteren van accommodaties, zorgdragen voor voldoende sportgebieden in de openbare ruimte en de verbindende rol met het sociaal domein. Onder verenigingen is steun voor het doorzetten van de projecten (sportpedagoog en stimuleren bewegen bij kinderen) die vallen onder het sport- en beweegakkoord. In 2023 stopt de financiering (subsidies) van het Rijk. We vinden het belangrijk met bestaande projecten door te gaan en stellen hiervoor middelen beschikbaar.



# Doelstellingen

## Sociaal Domein

- Omarmen nabuurschap en ondersteunen vrijwilligers;
- Verbeteren de zelfredzaamheid inwoners;
- Focus op inwoners die ondersteuning echt nodig hebben;
- Meetbare en heldere prioritering doelen sociaal domein;
- Toegankelijke gemeente en samenleving;
- Doorzetten van de lokale aanpak via de Houtense Werktafel;
- Audit uitvoeren op werkwijze en kosten Samen Veilig;
- Gerichte inkoop op jeugdzorg, inwoner centraal stellen;
- Zorgfraude aanpakken, pilot evalueren;
- Administratieve regeldruk zo functioneel mogelijk houden;
- Ondersteuning van mantelzorgers, verhoging jaarlijkse vergoeding;
- Faciliteren sportverenigingen en doorgaan met het sport- en beweegakkoord.

# 6. Buitengebied en dorpen ’t Goy, Schalkwijk en Tull en ’t Waal

*Het Kromme Rijngebied en het Eiland van Schalkwijk met de dorpen ’t Goy, Schalkwijk en Tull en ’t Waal zijn een oase van rust in een drukke en dichtbevolkte regio. De druk op deze ruimte is groot vanuit allerlei ambities, zoals recreatie, natuur, landbouw en fruitteelt, wonen en energie. Inwoners betrekken we intensief en proactief bij ontwikkelingen.*

*De natuur, de vruchtbare landbouwgronden en de zeer betrokken inwoners verdienen óók onze aandacht. Grootschalige evenementen dienen daarom niet, of slechts bij uitzondering, plaats te vinden met het oog op het behoud van het dorpse karakter.*

*Er ligt een grote uitdaging om dit zo te houden en tegelijkertijd de inwoners van de dorpen perspectief te bieden in levendige en leefbare kernen. Want jongeren en ouderen willen hier graag blijven wonen. Wij zetten erop in om de mogelijkheden te bieden hen daartoe de kans te geven. We zijn trots op de talrijke initiatieven en verenigingen in de dorpen.*



# Betrokkenheid inwoners buitengebied

Ook al wonen er minder mensen in het buitengebied en de kleine kernen, ze horen net zo goed bij Houten als de andere delen van onze gemeente. Om dit te versterken besteden we veel tijd en aandacht aan (opgaves van) het buitengebied. Ontwikkelingen geven we samen vorm met inwoners uit de kernen zodat de ervaren betrokkenheid verder toeneemt. De dorpsraden zijn hierbij een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente.

# Samenhangende visie voor het buitengebied

De afgelopen jaren heeft de gemeente gewerkt met uitnodigingsplanologie (op basis van initiatieven van bewoners en ondernemers). Inwoners missen daardoor vaak samenhang tussen ontwikkelingen en voelen zich soms overvallen door losse projecten.

Daarom willen we de samenhang tussen ruimtelijke ontwikkelingen sterk verbeteren en een samenhangende omgevingsvisie opstellen voor het buitengebied van de kern Houten. Denk hierbij aan onderwerpen als woningbouw, mobiliteit, recreatie, sport, cultuur en bedrijvigheid. Deze visie maken we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

# Woningbouw in de kernen

Nieuwe woningen in de kernen zijn hard nodig. Onze uitgangspunten daarover hebben wij opgenomen in het hoofdstuk over Wonen. De bouw van woningen moet passen bij de schaal en het karakter van de dorpen en bijdragen aan de vitaliteit en leefbaarheid. Woningbouw vindt zo veel mogelijk geconcentreerd plaats om verrommeling van het landschap te voorkomen. De voorgenomen bouw van villa’s nabij de Kaaidijk past hier niet bij en voorzien niet in de woningbehoefte van inwoners van Schalkwijk.

De huidige coalitie zal dit plan daarom ook niet doorzetten, tenzij met omwonenden overeenstemming wordt bereikt voor de bouw van maximaal 3 woningen. In Schalkwijk zien wij ruimte om gefaseerd maximaal 250 woningen in de Grote Driehoek te bouwen in de komende jaren. Bewoners uit de kernen krijgen zoveel als mogelijk voorrang bij toewijzing van woningbouwprojecten in de kleine kernen.

# Ondernemers in het buitengebied

Houten is van oorsprong een agrarische gemeente. Boerenfamilies stonden aan de wieg van het Houten zoals we dat nu kennen. De boeren zijn onze voedselvoorzieners, daar zijn wij trots op. Boeren nemen hun verantwoordelijkheid in het verduurzamen van hun bedrijf en lopen daarin vaak voorop. De gemeente heeft waardering voor de agrarische ondernemers en ondersteunt initiatieven die ‘boer en burger’ aan elkaar verbinden.

Leegstaande schuren zijn risicovolle plekken voor ondermijnende criminaliteit. In leegstaande schuren in het buitengebied zien wij daarom kansen voor startende ondernemers om een eigen bedrijf te beginnen. Nu is het starten van een onderneming vaak niet mogelijk. Deze coalitie wil het mogelijk maken voor startende ondernemers om in leegstaande schuren een bedrijf te beginnen. We vinden het daarbij belangrijk dat dit niet ten koste gaat van de leefbaarheid en agrarische activiteiten. Voordat we hier beleid voor opstellen, maken we heldere afspraken over de randvoorwaarden waarbinnen ondernemers de ruimte krijgen om een bedrijf te starten.

# Natuur en recreatie in het buitengebied

Weidevogelgebieden beschermen we en ontzien we van commerciële activiteiten. We streven ernaar om het areaal met weidevogelgebieden te vergroten hand in hand met de duurzame ontwikkeling van agrarische bedrijven.

De coalitie wil het Kromme Rijngebied aantrekkelijker en natuurlijker maken en nieuwe fiets- en wandelverbindingen creëren. Grootschalige en luidruchtige evenementen dienen niet plaats te vinden met het oog op het behoud van het dorpse karakter.

We beschermen historische gebouwen en het landschap en stimuleren recreatie passend bij de omgeving. Voor de Nieuwe Hollandse Waterline en in het bijzonder Fort Honswijk vinden we balans tussen restauratie, beheer en onderhoud aan de ene kant en recreatie en toerisme aan de andere kant. Kosten en baten moeten met elkaar in evenwicht zijn.

# Doelstellingen

## Buitengebied en dorpen ’t Goy, Schalkwijk en Tull en ’t Waal

- Recreatie moet passen bij het karakter van het buitengebied. Dat betekent weinig grootschalige en luidruchtige evenementen op recreatieterreinen langs de Lek.
- Levendige en leefbare kernen, koesteren van het landschap en de vruchtbare agrarische gronden;
- Opstellen van een samenhangende omgevingsvisie voor het buitengebied;
- Bouw van woningen in de dorpen past bij de schaal en karakter van deze dorpen;
- Verduurzamingsinitiatieven van agrarische ondernemers ondersteunen;
- Startende ondernemers ruimte bieden om een bedrijf te beginnen in leegstaande schuren;
- Verbeteren van wegen en fietspaden in het buitengebied;
- Verbeteren verkeersveiligheid op de Lekdijk;
- Areaal weidevogelgebieden vergroten hand in hand met duurzame ontwikkeling van agrarische bedrijven;
- Kromme Rijngebied aantrekkelijker maken voor recreatie, geen grootschalige en luidruchtige evenementen;
- Historische gebouwen en landschap beschermen en die recreatie stimuleren die past bij de omgeving.

# 7. Openbare ruimte, natuur, klimaatadaptatie en afvalbeleid

Het ruim opgezette groen in Houten is een belangrijke reden waarom inwoners het fijn wonen vinden in Houten. Een diversiteit aan bomen, planten en dieren draagt bij aan de gezondheid van de mens en de biodiversiteit. Naast een groene leefomgeving vinden wij het belangrijk dat de openbare ruimte schoon en veilig is.



## Natuur en biodiversiteit

De natuur in onze gemeente willen we beschermen en verbeteren. Agrariërs spelen hier een belangrijke rol in als landschapsbeheerders, net als bijvoorbeeld de Milieuwerkgroep Houten die zich inzet om de natuur te beschermen.

Met de ontwikkeling van Houten-Oost geven we als gemeente een impuls aan het Kromme Rijnlandschap door de loop van de Kromme Rijn terug te brengen in de vorm van een parkstructuur in of nabij de nieuwe wijk .

We gaan door met het verbeteren van de biodiversiteit in Houten op basis van de visie Biodiversiteit. Deze ambities vragen van de gemeente om de ecologische kennis in eigen huis verder te verbeteren.

We vinden dierenwelzijn belangrijk en willen het dierenwelzijnsbeleid evalueren en waar mogelijk verbeteren. Wij willen kijken of de aanlijnplicht op bepaalde locaties of tijden versoepeld kan worden, zoals dat gebeurt bij de Kooikersplas. De coalitie wil de financiële steun continueren aan de dierenambulance De Heuvelrug.

## Onderhoud openbare ruimte

De openbare ruimte in de gemeente Houten moet schoon, heel en veilig zijn. De afgelopen jaren is bezuinigd op het groenonderhoud. Wij willen de kwaliteitsnormen houden zoals deze zijn en zetten ons in voor zo min mogelijk onkruid en scheve stoeptegels, voor een schone en opgeruimde openbare ruimte. Daarnaast zien we dat steeds meer inwoners met gele hesjes en prikstok zelf de straat op gaan om zwerfvuil op te ruimen. Deze bewonersinitiatieven juichen we toe en waar mogelijk ondersteunen we die.

We stimuleren initiatieven van inwoners voor het beheer van openbaar groen. Sommige initiatieven verbinden dit ook aan cultuur en ontmoeting. De Droomcirkel is daar een mooi huidig voorbeeld van, maar ook Labyrinten aangelegd en onderhouden door inwoners zijn een mogelijk voorbeeld.

## Oneigenlijk gebruik gemeentegrond

In Houten is in steeds meer situaties sprake van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond door inwoners. Dit gaat ten koste van de groenvoorziening en openbare ruimte, leidt tot klachten uit de omgeving en belemmert het beheer van de groenvoorziening. We willen dit aanpakken en voorkomen hiermee ook dat gemeentelijke gronden door verjaring in bezit komen van inwoners. Voor het terugvorderen of, afhankelijk van de situatie, verkopen van de gemeentegrond maken we een plan en voeren dit uit.

# Afvalbeleid

We vinden het belangrijk dat inwoners hun afval zo goedkoop en duurzaam mogelijk kwijt kunnen. We zetten daarbij als eerste in op afvalvermindering (voorlichting) door het stimuleren van eigen verpakkingen en hergebruik. We willen meer hergebruik en onderzoeken of een systeem waar afval achteraf wordt gescheiden effectiever en efficiënter is.

# Klimaatadaptatie

We krijgen steeds vaker te maken met meer en hevige regen, langere periodes met droogte en hogere temperaturen. Het is belangrijk dat we ons aanpassen aan het veranderende klimaat. Doen we dit niet, dan heeft dat gevolgen voor het welzijn van mens en dier en kan dit leiden tot (grote) overlast en kosten. Inwoners kunnen daar letterlijk een steentje in bijdragen: tegels eruit en groen erin. We stimuleren als gemeente de aanleg van groene tuinen, daken en gevels. We geven uitvoering aan het door de gemeenteraad vastgestelde klimaatadaptatieplan 2022-2027.

# Doelstellingen

## Openbare ruimte, natuur, klimaatadaptatie en afvalbeleid

- Het terugbrengen van de Kromme Rijn in de vorm van een parkstructuur in of nabij de nieuwe wijk in Oost;
- We vinden dierenwelzijn belangrijk en willen het dierenwelzijnsbeleid evalueren en waar mogelijk verbeteren;
- Verbeteren ecologische kennis in gemeentehuis ;
- De openbare ruimte moet schoon, heel en veilig zijn;
- Stimuleren inwonersinitiatieven beheer openbaar groen;
- Aanpakken van oneigenlijk gebruik gemeentegrond;
- Meer hergebruik en onderzoek systeem meer nascheiding, indien efficiënter en effectiever;
- Stimuleren aanleg groene tuinen, daken en gevels.

# 8. Bedrijvigheid en economie

*De ondernemers in onze gemeente zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan een levendige samenleving. Door de coronacrisis en de toename van online winkelen heeft een deel van de Houtense ondernemers het moeilijker met de bedrijfsvoering. Wij zetten ons in voor een bloeiende economie in Houten, banen voor onze inwoners en innovatieve en duurzame bedrijvigheid. We werken samen met ondernemers aan een goede start van het Ondernemersfonds. Door duidelijkheid te bieden over de Doornkade hebben de eigenaren en ondernemers nieuw perspectief om te investeren in de toekomst van de Doornkade. De gemeente biedt daar de helpende hand.*




## Lokaal inkopen

De gemeente kan bijdragen aan de Houtense economie door meer lokaal en circulair te in kopen. Wij willen dat de gemeente binnen de grenzen van de wet zoveel mogelijk opdrachten geeft aan lokale ondernemers. Daarbij ervaren ondernemers zo min mogelijk administratieve lasten. Houten is daarnaast een fairtrade gemeente.

## Leegstand terugdringen

In het centrum van Houten zien we leegstand in het winkelaanbod. We bestrijden de leegstand door het mengen van wonen en werken. Dit is onderdeel van een op te stellen gebiedsvisie voor het centrumgebied.

We bieden meer ruimte voor ondernemers om de tijdelijke grotere terrassen permanent toe te staan. Daarnaast willen we verwarmde terrassen toestaan onder de voorwaarde van duurzame energie. Tot slot streven we naar het bieden van meer flexibiliteit bij ondernemerschap.

## Supermarkt Oude Dorp

In de visie op het Oude Dorp is nu een beperkte uitbreiding voor de aanwezige supermarkt mogelijk. Wij vinden dat er in het Oude Dorp geen ruimte is voor grootschalige bedrijvigheid. Daarom komt er geen uitbreiding van het vloeroppervlak van de supermarkt. Dit zou een aantasting zijn van het historische karakter, de identiteit en het woongenot van de bewoners. De ondernemer willen wij perspectief bieden door het toestaan van nieuwe winkels in bestaande panden grenzend aan de supermarkt, en het realiseren van kleinschalige woonvormen zoals een 'Knarrenhof' op al aangekochte gronden.

## Bedrijvigheid in buitengebied

De ondernemers in het buitengebied zijn van groot belang voor de leefbaarheid in de kleine kernen. Wij faciliteren ondernemers die zich inzetten voor hun omgeving en bieden ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid en innovatie (creatieve startups). Buitenlandse werknemers worden zoveel mogelijk bij de werkgevers op een goed niveau gehuisvest.

# Doelstellingen

### Bedrijvigheid en economie

- We werken samen met ondernemers aan een goede start van het Ondernemersfonds;
- De gemeente koopt meer in bij lokale ondernemers, binnen de grenzen van de wet;
- We dringen de leegstand in het centrum terug, en mengen hier wonen met werken;
- De supermarkt in het Oude Dorp bieden we ruimte om winkels toe te voegen in bestaande panden, maar er komt geen uitbreiding van het vloeroppervlak van de supermarkt;

# 9. Kunst, cultuur en erfgoed

*Cultuur speelt een verbindende rol in de samenleving. Cultuur verrijkt en versterkt de Houtense gemeenschap. In Houten hebben we een rijk cultureel verleden en zijn er veel organisaties en initiatieven actief met muziek, theater, dans, kunst en welzijn.*

*Dit bloeiende en ondernemende culturele leven willen we ondersteunen. Wij willen in deze bestuursperiode gericht investeren in cultuur.*




## Het nieuwe Huis van Houten

We willen aan de slag met het gebied waar nu het Huis van Houten, oude politiebureau en het gemeentehuis zijn gelegen. We zien daar kansen voor Forum aan de Slinger, wat wij het nieuwe Huis van Houten noemen. Het kan een inspirerende plek worden waar cultuur, media, onderwijs, zorg, welzijn en onze dienstverlening als overheid samenkomen.

In dit nieuwe pand zien wij kansen om een sociaal plein (één loket) te realiseren, waar inwoners terecht kunnen met vragen over welzijn, zorg en jeugd. Samen met inwoners en de betrokken organisaties willen wij het nieuwe Huis van Houten deze bestuursperiode van de grond krijgen.

We betrekken deze gebiedsontwikkeling bij een bredere visie op het centrum inclusief de locatie van het gemeentehuis (gezien de duurzaamheidseisen voor dit pand vanaf 2030), waarin woningbouw een belangrijke rol speelt. We werken meerdere scenario's uit met aandacht voor betaalbaarheid en draagvlak onder inwoners, omwonenden, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

## Enter

Het huidige jongerencentrum Enter is een gemeentelijke accommodatie. We onderzoeken het toekomstig gebruik van Jongerencentrum Enter, inclusief het eventueel verkopen van het pand. Dit laat onverlet dat wij ervoor willen zorgen dat er voldoende plekken zijn voor jongeren en (en zeker jongeren die zoekende zijn of die een problematische thuissituatie hebben) elkaar kunnen ontmoeten.

## Evenementenfonds

We staan voor een bruisend Houten. Met (kleinschalige) evenementen dragen we als gemeente daaraan bij. Voor de ondersteuning van evenementen heeft de gemeente een subsidieregeling. De regeling heeft tot doel bij te dragen aan evenementen die beeldbepalend en identiteitsversterkend zijn, óf worden, voor Houtenaren. We willen meer basis geven voor de continuïteit van evenementen door het jaarlijkse bedrag in de subsidieregeling substantieel te verhogen.

## Bibliotheek

De bibliotheek is meer dan alleen een plek om boeken te lezen en lenen. De bibliotheek kan een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven. Zoals het bevorderen van lezen en schrijven en het volwaardig kunnen deelnemen aan de digitale maatschappij (Informatiepunt Digitale Overheid).

We willen dat alle inwoners toegang hebben en houden tot een volwaardige openbare Bibliotheek. De voorzieningen die onze Houtense bibliotheek biedt moeten daarom op peil blijven. Ook dat vraagt in de komende bestuursperiode een investering.

## Aan de Slinger

We staan open voor budgetneutrale investeringen (van de gemeente) in Aan de Slinger, die het bezoekersaantal en de business case van Aan de Slinger verbeteren. Bij een verbeterde businesscase voor Aan de Slinger bezien we ook de omvang van de gemeentelijke bijdrage aan Aan de Slinger.

## Cultureel erfgoed

Houten kent een rijke historie. Wij vinden het belangrijk dit verleden te koesteren en onze geschiedenis levend te houden. In de nieuwe visie op erfgoed willen we dat tenminste de basis op orde is en Houten voldoet aan haar wettelijke taak. Daartoe ontplooit het college in deze bestuursperiode nieuwe initiatieven.

Er zijn in Houten veel archeologische vondsten gedaan. Deze willen we voor een breder publiek in Houten toegankelijk maken. Een canon van de historische gebeurtenissen in Houten kan de (digitale) basis vormen voor een Houtens museum. We onderzoeken de varianten voor een Houtens museum, met of zonder financiële steun van de gemeente.

## Ondersteuning Houtens Muziek Collectief

Het Houtens Muziek Collectief (HMC) speelt samen met andere verenigingen een belangrijke rol bij muziekeducatie in Houten. We willen meer investeren in muziekonderwijs. Specifiek doen we dat door een extra bijdrage te leveren aan het HMC.

## Kinderboerderij

De kinderboerderij geldt als een belangrijke ontmoetingsplaats voor kinderen, volwassenen en vrijwilligers. De toekomstige exploitatie van de kinderboerderij moet passend zijn binnen de buurt met draagvlak van omwonenden. Dit betekent dat de kinderboerderij niet aangewend mag worden voor grote commerciële exploitatie-doeleinden.

## Beperkte ontvangstruimte begraafplaats Oud-Wulven

Omzien naar elkaar staat hoog op onze agenda. Daar hoort bij dat mensen bij de begraafplaats Oud-Wulven elkaar kunnen ontmoeten, samenzijn en schuilen bij slecht weer. We willen daarom een beperkte ontvangstruimte realiseren.

# Doelstellingen

### Kunst, cultuur en erfgoed

- We ondersteunen de ontwikkeling van het nieuwe Huis van Houten (voorheen project Forum) en betrekken dit bij een bredere visie op het centrumgebied;
- We onderzoeken het toekomstig gebruik van Enter, inclusief verkoop van het pand;
- We willen meer basis geven voor de continuïteit van evenementen door het jaarlijkse bedrag in de subsidieregeling te verhogen;
- We willen dat alle inwoners toegang hebben en houden tot een volwaardige openbare Bibliotheek;
- We brengen de basis op orde voor het gemeentelijk erfgoedbeleid;
- We onderzoeken de varianten voor een Houtens museum en willen hier een concreet begin mee maken in deze bestuursperiode;
- We ondersteunen het Houtens Muziek Collectief;
- We zetten ons in voor het behoud van onze monumenten en de forten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- We realiseren een beperkte ontvangstruimte begraafplaats Oud-Wulven.

# 10. Veiligheid en openbare orde

*In de bloeiende samenleving van Houten is het noodzakelijk dat er respect en begrip is voor de persoonlijke gevoelens van inwoners. Ondernemers en inwoners moeten het gevoel hebben dat zij op elk moment van de dag, op iedere plaats in onze gemeente de mogelijkheid hebben om zich vrij te bewegen, waarbij de lokale overheid er al het nodige aan doet om de veiligheid in de openbare ruimte te bevorderen.*




*Dit speelt des te meer in winkelcentra, uitgaansgebieden, bedrijventerreinen en het buitengebied van Houten. In Houten is er al jaren sprake van zich verbeterende statistieken als het gaat om criminaliteit en overlast. Dat wil de nieuwe coalitie van Houten zo houden en waar mogelijk verbeteringen aanbrengen.*

*Daar zullen we met z'n allen aan moeten werken. Normhandhaving is een cruciaal onderdeel van een bloeiende samenleving. Anonimiteit kan uitlokken tot crimineel gedrag en het vertonen van overlast gevend gedrag.*

*Niet alleen de lokale overheid kan bijdragen in het beperken van crimineel- en overlastgevend gedrag. Ook zullen inwoners, maar vooral ook ouders, elkaar daarop moeten aanspreken. Scholen en sportclubs vervullen hierbij een rol. Het schoonhouden van de openbare ruimte is een voorbeeld waar inwonersparticipatie kan bijdragen aan een meer veilige en leefbare woonomgeving. Particuliere initiatieven, zoals bijvoorbeeld de Stichting Veilig Houten (het voorzien van Houten van AED's, het geven van trainingen, workshops over veiligheid en buurtpreventieprojecten) juichen we sterk toe, zij dragen bij om criminaliteit en overlast tegen te gaan.*

# Aanpakken van overlast drugsgebruik

Op plaatsen in de gemeente Houten waar sprake is van het gebruik van horeca en het bezoeken van evenementen zijn wij er een voorstander van dat de overlast van drugsgebruik en vernielingen harder moet kunnen worden aangepakt. Om die reden zal er sprake moeten zijn van meer fysiek toezicht in de openbare ruimte en het, zonodig, bevorderen van opnemen van risicogebieden in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) als daar de noodzaak toe bestaat. Het installeren van cameratoezicht kan deze maatregelen aanvullen.

Het ontmoedigen van drugsgebruik en het tegengaan van drugsoverlast is voor ons van groot belang. Daarmee willen wij ook de norm stellen. Geconstateerde overlast is één van de maatstaven voor ons veiligheidsbeleid. Met inachtneming van artikel 154 van de Gemeentewet wordt drugsgebruik in de gemeente Houten strafbaar gesteld. Dit gaat gelden voor zowel het gebruik van harddrugs als het gebruik van softdrugs.

# Cameratoezicht

Voor wat betreft het toezicht op bedrijventerreinen bevorderen we cameratoezicht door ondernemers en de overheid. De waakzaamheid om overlast tegen te gaan voor hardwerkende ondernemers in de gemeente Houten zal worden opgevoerd, waarbij nadrukkelijk ook de samenwerking zal worden gezocht met ondernemers die daar vanuit veiligheidsperspectief behoefte aan hebben.

Het instrument van Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) kan beter benut worden in overleg met ondernemers. De kwaliteit van opgenomen camerabeelden moet worden bewerkstelligd. Een kwalitatieve goede beeldkwaliteit vergroot de mogelijkheden om verdachten van criminaliteit en overlastgevers te achterhalen.

## Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit, zoals in leegstaande schuren in het buitengebied, willen we stevig aanpakken. Dat is ook één van de redenen waarom wij meer ruimte willen bieden aan startende ondernemers om in leegstaande opstallen hun bedrijf te beginnen. Hierbij kan worden gedacht aan creatieve vormen van ondernemen. Het doorlopen van de BIBOB-procedure zal een onderdeel zijn van het verkrijgen van de vergunning.

## Boa's en wijkagenten

We zien dat de vraag naar handhavend optreden van onze gemeentelijke boa's toeneemt. Structureel zal het aantal Boa's worden uitgebreid, om meer fysiek toezicht in de openbare ruimte mogelijk te maken. Een terugtredende politie en de toegenomen dynamiek en complexiteit maken deze uitbreiding noodzakelijk. Onze ambities op veiligheid vragen om meer toezicht en handhaving. Daarom onderzoeken we of de huidige inzet van de wijkagenten en gemeentelijke boa's ook meer in lijn kan worden gebracht met de toezichts- en veiligheidsprioriteiten.

# Doelstellingen

### Veiligheid en openbare orde

- Meer wijkagenten op straat;
- Tegengaan van drugsoverlast en ontmoedigen van drugsgebruik o.a. door voorlichting op scholen;
- Strafbaar stellen van het gebruik van drugs in een gemeentelijke verordening;
- Vermindering van criminaliteit tegen inwoners en bedrijven, en stimuleren van gemeente-overstijgende samenwerking;
- Bevorderen van bewonersparticipatie voor een veilige samenleving;
- Tegengaan van ondermijnende criminaliteit, ook in het buitengebied;
- Bevorderen van goede opleiding en training van gemeentelijke boa's;
- Criminaliteit uit de anonimiteit halen;
- Door intensivering van toezicht in de openbare ruimte overlast en criminaliteit verder beperken;
- Aandacht voor vormen van cybercrime die de plaatselijke samenleving ondergraven;

# 11. Financiën en organisatie: het fundament op orde

*Deze coalitie realiseert zich als geen ander dat we leven in een periode die wordt gekenmerkt door meerdere (financiële) onzekerheden en een ambtelijke organisatie van de gemeente Houten die onder druk staat.*

*Juist daarom is gekozen voor een coalitieakkoord waarbinnen dit college, samen met de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en de samenleving van Houten wil werken aan een stevig fundament voor onze gemeente.*




*Wij realiseren ons dat er scherpe keuzes moeten worden gemaakt, waarbij ook steeds de balans tussen bestuurlijke ambities, de financiële positie van de gemeente Houten en de ambtelijke organisatie moet worden bewaakt.*

*Voor wat betreft bouwen kiest het college ervoor, zoals hiervoor aangegeven, om zonder vertragingen aan de gang te gaan. Zowel de begroting als de ambtelijke organisatie zijn de pijlers van een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid voor de inwoners van Houten. Als nieuwe coalitie kijken we daarnaar met realiteitszin.*

# Een gezonde financiële huishouding

In het huidig meerjarenperspectief valt op dat Houten in ieder geval vanaf 2026 wordt geconfronteerd met een financieel tekort. Vanaf 2026 gaan de inkomsten van het Rijk sterk afnemen en er bestaat nog veel onduidelijkheid hoe dit beeld wordt bijgesteld in de jaren 2023 tot en met 2025.

Dit is overigens een ontwikkeling die niet alleen Houten raakt. Niet voor niets noemen velen in gemeenteland 2026 het 'ravijnjaar'. In Houten is dit effect nog sterker doordat Houten nadeelgemeente is als gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds. Het nieuwe college zal er binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten voor pleiten hier snel duidelijkheid over te krijgen. Gemeentelijke begrotingen zijn in hoge mate afhankelijk van de Rijksuitgaven en de herverdeling van het gemeentefonds.

De coalitiepartijen willen voor de collegeperiode een sluitende meerjarenbegroting, waarbij we vooralsnog voor het ravijnjaar 2026 een uitzondering maken. Dat moet een toekomstgerichte begroting worden, waarbij het college tijdig moet kunnen anticiperen op onverwachte ontwikkelingen en nieuw Rijksbeleid (de invoering van de Omgevingswet is hiervan een voorbeeld).

Om de ambities uit ons coalitieakkoord te bekostigen geven we het college opdracht om een ombuigingsopgave uit te werken. We bepalen in het collegeprogramma, na de zomer, richting voor het uitwerken van de ombuigingen. We zoeken in 2022/2023 met onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers naar ombuigingsideeën langs de weg van het Zeister model.

Het toekennen van kosten (mensen en middelen) aan (toekomstige) ontwikkelingen maakt daar deel van uit. Verder hopen we dan ook een scherper beeld te hebben van risico's, reserves en voorzieningen en kunnen we het weerstandsvermogen van de gemeente Houten beter beoordelen. Wij kiezen ervoor om in 2022/2023 incidentele uitgaven te doen uit eenmalige financiële middelen.

Wij kiezen ervoor om, mede gezien de hoge inflatie, nu al aan te geven dat de lokale lasten voor inwoners de komende jaren zo min mogelijk zullen stijgen. De ozb zal, met inachtneming van de inflatiecorrectie, in deze bestuursperiode voor onze inwoners niet worden verhoogd. De hondenbelasting zal worden afgeschaft, nadrukkelijk wordt ervoor gekozen een beroep te doen op inwoners om de eigen leefomgeving schoon en veilig te houden. De groenvoorziening en het groenonderhoud in Houten stabiliseren we op het huidige niveau. Voor de handhaving wordt het aantal boa's structureel uitgebreid met 2 fte.

We kiezen er nadrukkelijk voor om te bezien of de leges voor bouwvergunningen kunnen worden verhoogd. Op dit moment werkt Houten voor ongeveer 70-74 % kostendekkend, dat vraagt om aanpassingen waardoor we meer in lijn komen met de ons omringende gemeenten.

Op te stellen gebiedsvisies en omgevingsvisies worden zoveel mogelijk met elkaar gecombineerd om kosten te besparen. We beperken de inhuur van externen door de gemeente tot het strikt noodzakelijke om de dienstverlening aan inwoners op peil te houden.

## Een betrokken en professionele ambtelijke organisatie

Zoals al eerder gezegd zien wij uit naar een intensieve samenwerking met alle medewerkers die bij en voor de gemeente Houten werken. Met trots zien we hoe de medewerkers zich voor de gemeente Houten willen inzetten en de coalitiepartijen hechten aan de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De huidige staat van de dienstverlening willen we ook de komende jaren borgen.

Daarvoor vinden we het als coalitie belangrijk dat de gemeente Houten een aantrekkelijk werkgever is waar medewerkers graag willen (blijven) werken. De krappe arbeidsmarkt en de aanstaande pensionering van een fors deel van de organisatie maken het noodzakelijk extra aandacht te hebben voor goed personeelsbeleid, gericht op behoud en duurzame inzetbaarheid.

We bewaken dat de bestuurlijke ambities passen bij de formatie en de competenties van de organisatie en we zorgen ervoor dat de werkdruk en het ziekteverzuim omlaag gaan. Om ook voor de moeilijk vervulbare vacatures goede medewerkers aan te trekken, zullen we soms in de werving net wat extra's uit de kast moeten halen.

De uitvoering van wettelijke taken en bestuurlijke prioriteiten moet worden geborgd en daarvoor is onmiskenbaar noodzakelijk dat de potentie van de ambtelijke organisatie moet worden benut en de ICT toekomstbestendig en solide is. De investeringen die daarvoor noodzakelijk worden geacht zal het nieuwe college moeten doen, maar eerst zal een second opinion worden uitgevoerd over de stand van zaken rond ICT. In 2023-2024 zullen veranderingen in de ICT gefaseerd, en zo veel mogelijk organisch, worden doorgevoerd.

Een maximale benutting van de kwaliteiten van de ambtelijke organisatie vraagt om goed ambtelijk-bestuurlijk samenspel. Vanwege het grote belang dat we hieraan hechten, benoemen we hiervoor een projectwethouder.

# Doelstellingen

## Financiën en organisatie: het fundament op orde

- Een gezonde financiële huishouding;
- Zo min mogelijke stijging van de lokale lasten voor inwoners, ozb wordt voor inwoners niet verhoogd (behoudens inflatiecorrectie);
- Een betrokken en professionele ambtelijke organisatie;
- Goed ambtelijk-bestuurlijk samenspel;
- Toekomstbestendige en solide ICT.

# Tot slot

We gaan hard aan de slag om samen met de raad, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de ambtelijke organisatie de uitdagingen te lijf te gaan. Met z'n allen bouwen we aan een mooie toekomst voor ons Houten.